

Sundsvalls museum hyllar kvinnan och drömmer om staden

Två utställningar ur samlingen

Två tematiska utställningar med verk ur samlingarna – "Kvinnan" samt "Drömmen om staden" – visas nu på Sundsvalls museum. I utställningstexten till "Kvinnan", där Tina Johansson varit kurator, presenteras utställningen som en skildring "av kvinnans många ansikten genom livet" och "en kärleksförklaring till alla våra mödrar". Anslaget är till synes omedvetet om nutida genusdebatter om vad kön är och om det är upp till människan själv att avgöra sin egen könstillhörighet. En kvinna är en kvinna, punkt.

Det som visas är konst från förra sekelskiftet och framåt, oftast med lokal eller regional förankring. Ibland är konstnären kvinna, och oftast är motivet kvinna, men mest är det bara väldigt intressant. Intill verken presenteras konstnären. Vem var eller är hen, var ifrån kommer hen?

Av den periodvis schizofrene målaren Gunnar Greiber från Grängsjö visas *Målaren – Grängsjö*. I den skymtar en kvinnogestalt och en mindre figur, kanske ett barn, som skuggfigurer mot ett massivt lövverk. Karin Björklunds *Gult trä* med streckgubblsliknande blå och gula figurer i en trästam omgiven av löv visas, liksom Kalle Hedbergs *Kvinnoporträtt*. Affischbild för utställningen är Susanna Undins (1960–1997) rannsakande *Självporträtt* som målades strax innan hon dog.

Att komma in i utställningen är en skönhetsupplevelse i sig. Rakt fram står Birgitta Nenzéns *Aqua vitrum*, en serie glashus på metallställningar. Är kvinnan också ett hus? Bakom husen ser man Lars Widenfalks parafra på klassisk antik skulptur, *Venus Europa*. Till höger hänger Bengt Lindströms *Sittande kvinna*. Den besökare som sedan går runt en sväng upptäcker mycket mer. Kanske utan att bli så mycket klokare på vad det är att vara kvinna, men i stället förvånad över att det göms så mycket fint i Sundsvalls museums samlingar. Om den här utställningen vill jag bara säga: Gå och se!

Ett par våningar högre upp i Kulturmagasinet huserar *Drömmen om staden*, med Petter Österlund som kurator. Anslaget är dystopiskt. Här talas om ensamheten i storstaden och stadens förföriskt inbjudande ljus som "ibland leder till misslyckanden och fördärv". I högtalarna ekar countrylåtar som får symbolisera migrationen från landsbygd till stad. Likaså Peter Dahls litografi *1939 kom pappa till stan* skildrar utvandringen till städerna.

Med verk som Magnus Gustafssons (NUG) videoverk *Territorial Pissing* (2008) och Albert Blombergssons målning *Sundsvalls hamn* (1855) från det förindustriella Sundsvall, vill utställningen bjuda in till debatt om "spänningen mellan stad och land". Samtidigt finns här en hel del Sundsvallsnostalgi. Själv blir jag tagen av Carl Brandts målning *Restaurang Tivoli*. Tivoli var Sundsvalls stora nöjespalats. Det revs 1945. August Strindberg sägs ha tillbringat några kvällar där för att trösta sig efter skilsmässan från Siri von Essen. Ett annat nostalgiskt verk är nyligen avlidne Anders Åbergs (1945–2018) *Porträtt av en nu riven kyrka på norra Alnön*, från 1972. Åberg har helt enkelt byggt upp kyrkan igen, i förminskad skala.

VOLYM

I utställningen visas ett antal arkitekturritningar, också sådana som aldrig blev förverkligade. Till exempel Peter Celsings förslag från 1973 till ny förvaltningsbyggnad för Sundsvall i form av en guldkula på den plats där Kulturmagasinet ligger. Likt många andra drömmar om staden blev förslaget aldrig verklighet. Men det är väl det den här utställningen handlar om, uppfyllda drömmar om staden.

Utställningen tvingar mig att tänka igenom mitt eget förhållande till staden och för mig som bor på landet är det svårt att dela utställningens svartsyn. Staden kan också vara något positivt, en plats att gärna besöka, en plats där det finns konsthallar, museer, bibliotek, biografier, teatrar, konserter och friheten att vara en i mängden.

Text och foto: Karin Kämsby

Volym 2018-03-26